

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра Загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИХОВАТЕЛЯ
підготовки магістра
спеціальності **012 Дошкільна світа**
освітньої програми **Дошкільна освіта**

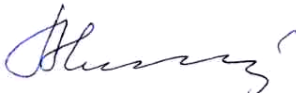
Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Психологія міжособистісної взаємодії вихователя» підготовки магістра, галузі знань «012 Дошкільна освіта», спеціальності «Дошкільна освіта», за освітньою програмою «Дошкільна освіта».

Розробник: Смолюк С. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 2 від 14.09.2021 р.

Завідувач кафедри: (Семенов О.С.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта 012 Дошкільна світа Дошкільна світа магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 18 год.
		Практичні (семінарські) – 18год.
		Самостійна робота – 104 год.
ІНДЗ: –		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта; 012 Дошкільна світа Дошкільна світа магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 12 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год.
		Самостійна робота – 110 год.
ІНДЗ: –		Консультації – 18 год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

II. Інформація про викладача

ППП Смолюк Світлана Володимирівна

Вчене звання кандидат педагогічних наук

Посада доцент

Контактна інформація: моб.тел.+38050 7780755

електронна адреса: smoliuk.svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Психологія міжособистісної взаємодії вихователя» вивчається студентами спеціальності «Дошкільна освіта» на першому магістерському курсі у першому семестрі і присвячена ознайомленню майбутніх фахівців з психологією міжособистісних взаємин вихователя закладу дошкільної освіти. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти матимуть систему стійких уявлень про систему знань, сутність, особливості та форми міжособистісної взаємодії вихователя з усіма учасниками освітнього процесу, вироблення практичних умінь для здійснення ефективної взаємодії з батьками, вихованцями та працівниками закладу дошкільної освіти.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання і уміння з дисциплін «Психологія міжособистісної взаємодії вихователя» є: актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти; соціальне партнерство ЗДО.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни - отримання знань й умінь, які забезпечать формування комунікативної компетентності: розкриття умов ефективної співпраці учасників освітнього процесу; формування здатності до використання знань методологічних та теоретичних проблем педагогіки та психології щодо організації високого рівня взаємодії суб'єктів виховного процесу; формування практичних умінь і навичок необхідних для реалізації здійснення міжособистісної взаємодії у процесі навчання і виховання; озброєння психотехніками формування емоційної компетентності та ефективної міжособистісної взаємодії. Студенти будуть володіти: здатністю будувати ефективну комунікативну взаємодію з усіма учасниками професійної діяльності; аналітичними та конструктивними вміннями розв'язання проблемних ситуацій, які виникають у процесі міжособистісної взаємодії; навичками вирішення суперечливих питань, що виникають в комунікативній сфері міжособистісних взаємин; готовністю до організації міжособистісної взаємодії та професійного самоудосконалення

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (КЗ)	КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	КЗ-5. Здатність працювати в команді.
	КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові компетентності) (КС)	КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
	КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-

	педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.
	КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.
Програмні результати навчання (ПР)	ПР-5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.
	ПР-5.5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.
	ПР-5.10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма
Змістовий модуль.						
Теоретичні аспекти фінансової та господарської діяльності закладу дошкільної освіти						
Тема 1. Психологія міжособистісної взаємодії	20	2	2	15	1	ДС; Т; ІРС
Тема 2. Спілкування як взаємодія	20	2	2	15	1	ДС; Т; ІРС
Тема 3-4. Міжособистісні стосунки у педагогічному колективі	24	4	4	15	1	ДС; Т; ІРС
Тема 4. Міжособистісна взаємодія вихователя і вихованців	20	2	2	15	1	ДС; Т; ІРС
Тема 6-7. Міжособистісна	25	4	4	15	2	ДС; Т;

взаємодія вихователя закладу дошкільної освіти з батьками						ІРС
Тема 8. Специфіка міжособистісної взаємодії вихователя та адміністрації освітнього закладу	20	2	2	15	1	ДС; Т; ІРС
Тема 9. Партнерство як спосіб взаємодії вихователя	19	2	2	14	1	ДС; Т; ІРС
Разом за модулем	150	18	18	104	10	
Всього годин:	150	18	18	104	10	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма
Змістовий модуль.						
Теоретичні аспекти фінансової та господарської діяльності закладу дошкільної освіти						
Тема 1. Психологія міжособистісної взаємодії	19	2	-	15	2	ДС; Т; ІРС
Тема 2. Спілкування як взаємодія	19	2	-	15	2	ДС; Т; ІРС
Тема 3-4. Міжособистісні стосунки у педагогічному колективі	23	2	2	15	4	ДС; Т; ІРС
Тема 5. Міжособистісна взаємодія вихователя і вихованців	26	2	2	20	2	ДС; Т; ІРС
Тема 6-7. Міжособистісна взаємодія вихователя закладу дошкільної освіти з батьками	28	2	2	20	4	ДС; Т; ІРС
Тема 8. Специфіка міжособистісної взаємодії вихователя та адміністрації освітнього закладу	21	2	2	15	2	ДС; Т; ІРС
Тема 9. Партнерство як спосіб взаємодії вихователя	14	-	2	10	2	ДС; Т; ІРС
Разом за модулем	150	12	10	110	18	
Всього годин:	150	12	10	110	18	

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах,

МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ п/п	Тема
1.	Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності.
2.	Особливості становлення міжособистісної взаємодії дітей дошкільного віку.
3.	Вихователь як організатор міжособистісної взаємодії дітей різновікових груп.
4.	Соціально-психологічний клімат у педагогічному колективі.
5.	Контексти міжособистісної взаємодії.
6.	Простір міжособистісної взаємодії учасників освітнього процесу.
7.	Види психологічного впливу у процесі міжособистісної взаємодії.
8.	Зміст взаємодії вихователя ЗДО з родинами вихованців.
9.	Міжособистісної взаємодії вихователя та адміністрації освітнього закладу.

IV. Політика оцінювання

1. Політика викладача щодо студента: засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

2. Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

3. Політика щодо дедлайнів та перескладання: Пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

V. Підсумковий контроль

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: експрес-контроль підготовки до заняття, виконання домашніх завдань, поточне опитування, оцінка роботи протягом практичного заняття, оформлення результатів самостійної роботи, перевірка конспектів, доповіді, тестування.

Форма контролю: залік.

Питання до заліку: тестові завдання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75-81	Добре
67 -74	Задовільно
60-66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Абрамова Г.С. Вікова психологія. М., 1999.
2. Абрамова Г.С. Практикум з вікової психології. М., 1999.
3. Акоюн Л. Програма взаємодії з родиною //Вихователь-методист дошкільного закладу. К., 2009. № 11. С. 4-16.
4. Андреева Г. М. Социальная психология. М., 1980.
5. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / наук. ред. та упоряд. О. Кононко. – К.: «Світич», 2008. 430 с.
6. Базовий компонент дошкільної освіти / нова редакція / наук.ред. А.М. Богуш. – К. : «Світич», 2012. – 11 с.
7. Беленька Г.В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання. К.: «Світич», 2006.
8. Бодалев А. А. Восприятие и понимание человека человеком. М., 1982.
9. Бодалев А.А. Особистість і спілкування. - М., 1983.
10. Відносини між однолітками в групі дитячого саду (досвід соціально-психологічного дослідження) / під ред. Т. А. Репін / М, Педагогіка, 1978.
11. Гамезо М. В., Домашенко И. А. Атлас по психологии: Информ. -метод. материалы к курсу "Общ. психология": Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов. М.: Просвещение, 1986. С. 72-81, 97-107.
12. Головаха Е.Й., Паніна Н.В. Психологія людського розуміння. -К., 1989.
13. Гуманізація освіти: радимося з Василем Сухомлинським / Т. І. Поніманська // Дошкільне виховання. 2014. № 9. 4 с.
14. Диновська Н.А. Організація педагогічного процесу в різновіковій групі малокомплектного сільського дитсадка / Н.А. Диновська // Постметодика. № 1 (85). С. 57 – 62.
15. Дитина в сім'ї. /Дитячий садок. Бібліотека. К., 2005. с.22
16. Дитяча практична психологія. Під редакцією проф. Марцинковський Т. Д. Москва, 2001р.
17. Дошкільна педагогіка Навчальний посібник / Поніманська Т.І. - К.: Академвидав, 2006. 456 с.
18. Заброцькій М.М. Основи вікової психології. - Тернопіль, 2001.
19. Зимова Й.А. Педагогічна психологія. М., 2000.
20. Ільїн Г.Л. Деякі питання психології спілкування / / Питання психології. - 1986. № 5. С.23-45.

21. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу. Тернопіль: Мандрівець, 2008. С. 134-137
22. Козаков В. А. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Підруч.: У 2-х ч. Ч. 1. Психологія суб'єкта діяльності. К.: КНЕУ, 1999. С. 136-138, 142-146.
23. Колосарьова Є.Л. Дошкільний навчальний заклад і сім'я. Гуманізація відносин. Вінниця: ВОПОПП, 2003.
24. Корміліцина Л.Ю. Запрошуємо до співпраці // Дош. вих. 1999. №1
25. Косарева О. Батьки і діти: психологічні моделі міжособистісної взаємодії. // Дош. вих., 2005. № 5.
26. Литвиненко С.А. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з різновіковими групами дітей / С.А. Литвиненко, М.В. Заячківська// Постметодика. № 4 (88). С. 34 – 38.
27. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: Основні положення: Навч. посіб. для самот. вивч. дисципліни. К.: Екс Об, 2000. С. 33-34.
28. Ковяко О.В. Вплив соціального середовища на розвиток комунікативної обдарованості старших дошкільнят / Психологія. 1998. № 1.
29. Колектив. Особистість. Спілкування: Словник соціально-психологічних понять / За ред. Є.С. Кузьміна, В.Є. Семенова. Л., 1987.
30. Коломінській Я.Л. Психологія дитячого колективу. Мн., 1984.
31. Коломінській Я.Л., Панько Е.А. Психологія дітей шестирічного віку. Мн., 1999.
32. Макаренко А. Книга для батьків. К.: Радянська школа, 1973. 274 с.
33. Михайлова А.І. Організація роботи з дітьми різновікових груп : метод. посіб. [для вихователів дошкільних закладів] / А.І. Михайлова, Е.М. Кушнарєнко, Н.В. Губанова. Х. : Веста, Видавництво «Ранок», 2008. 64с.
34. Немов Р. С. Психология: Учеб. Для студентов высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. Кн. 1. Общие основы психологии. 3-е изд. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997. С. 511-619.
35. Обозов Н. Н. Психология межличностных отношений. К., 1990.
36. Робота з батьками: нові підходи/ Козак Н.// Дошкільне виховання. 2000. №7. 14 с.
37. Ольга Чулюк-Заграй. Трикутник партнерства: педагоги — діти — батьки./ Ольга Чулюк-Заграй// Дошкілля. 2015. №15. с.9.
38. Організація взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками вихованців. За методичними рекомендаціями щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців (лист МОН України від 11.10.2017 № 1/9-546). Сайт <https://www.pedrada.com.ua>
39. Петровский А. В., Шпалинский В. В. Социальная психология коллектива. М., 1998.
40. Підлипняк І.Ю. Професійна підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах різновікової групи / І.Ю. Підлипняк // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2011. № 5. С. 192 – 195.
41. Психологія: Підручник / за ред. Ю. Л. Трофімова. К., 2000.

42. Русан Л. Різновікова група в дитячому садку / Л. Русан, Г. Колосінська. К. : Шкільний світ, 2007. 128 с.
43. Смольникова Г.В. Особливості спілкування молодших і старших дошкільників в різних видах діяльності / Г.В. Смольникова // Актуальні проблеми психології. Т. IV. Психологія розвитку дошкільника. Випуск 2: [Зб. наук.статей / ред. С.Д. Максименка, С.Є. Кулачківської]. К. : Нора-прінт, 2004. С. 103 – 108.
44. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка. К., 1978. 245с.
45. Сухомлинський В. Як виховати справжню людину // Вибрані твори: У 5-ти т. К., 1980. Т. 2. С. 149-416.
46. Теорія і методика співпраці ДНЗ з родинами. Н. Г. Каньоса. Сайт <http://elar.kpnu.edu.ua>, Кам'янець-Подільський 2015 рік. 121 с.
47. Юсупов И. М. Психология взаимопонимания. Казань, 1991
48. Шавровська В.Н. П'ятирічні діти в різновіковій групі / В.Н. Шавровська, Н.В. Шавровська // Обов'язкова освіта дітей старшого дошкільного віку: форми здобуття, організація і зміст роботи: зб. метод. матеріалів / [авт.упоряд. : О.П. Долинна, А.П. Булова, О.В. Низковська, Т.П. Носачова]. Тернопіль : Мандрівець, 2011. С. 210 – 229.